

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine professoris

De Tempore Hyemales

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Feria. ii. post d[omi]nicam. ii. adue[n]tus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30599

Feria. II. post. II. dominicā

sententiatiōis p̄figuratiōe. q̄ sicut dicit
Gre. **D**ulca mala debēt p̄currere vt ma
lum valeat sine fine nūciare. Sicutq̄ tres
ment homines vidētes isolitas tenebras:
pensate q̄ horrendū erit tenebras inferni
irremediabiliter intrare si tā horribiles erūt
elementoz et aliaz creaturaz cōmotiōes
Esi timēt hoies nocturnū strepitus: co
gitate q̄ntus erit horroz p̄probos audire
vocē filij dei exprobrātis: ad cuius vocis
sonitū celum et terra mouebunt. Sicut q̄
p̄mus ch̄i aduētus multipliciter fuit p̄figu
ratus vt cum maiori deuotione suscipet:
sic et sc̄do aduētus multipliciter procla
matus et multis terribilibz signis p̄mon
strabit: p̄ qui boni sunt ad meliora puo
cētur: mali v̄o ad penitentiā citius p̄uer
tātur. Impenitētes aut̄ inexcusabiles oī
no reprobenf. Grego. in omel. Saluator
noster nos paratos inuenire desideras se
nescētē mundū q̄ mala sequitur denūciat
vt nos ab amore eius p̄p̄cat. Sc̄da in
structio est desiderande solatiōis. de q̄
vide in alio aduētuali festo. post. ij. d̄nicaz
Tertia est obliuande exhortationis: de q̄
vide ibidem.

Pro tertio. **A**ugustinus zc. Audi pet̄oz
velis nolis corā summo iudice cōp̄a
rebit: Vigila igit̄ ne ania tua cum vicioz
feditate ibi p̄pareat. Nā sic habet. l. Ju
lianus. ff. ad echi. §. Preterea. Condenan
dus est aliq̄s vt exhibeat rem cuz oibus
suis vtilitatibz z cōcomitantibz. Videte
q̄ ne sitis de numero seruoꝝ inutiliū. **A**ec
solum respiciēda sunt opa: sed etiā in
stantie opeꝝ: v̄ic̄ t̄ps̄: causa: volūtas: p̄so
naz differentia. xxij. q. viij. Occidit. Et
de pe. dis. ij. Ut cognouerūt. **O**pponit.
Audite. Si sentiretis vos offendisse reg
gem vel ex ope vel ex opis circūstātia: z ti
meretis q̄ regis indignatio vos a regno
deiceret aut in carcere detruderet: aut le
onibus deuorādū traderet: Nōne fr̄ere
tis quod possibile esset pro vestra recōci
liatione: Certum est q̄ sic. Expone zc. **O**
miseri cur sic aias negligitis de q̄b̄ p̄ cete
ris curam habere deberetis. Deuter. iij.
Animā tuā sollicitē serua.

Feria. ij. post d̄nicam. ij. aduētus.

Aduiciamus

Aduiciamus zc. Qui regis israel intende
qui deducis velut ouē Joh
seph. Ps. xij. et in Introitu missæ. Adh̄c
am̄s q̄ zc. vt securi dicam? d̄no: Qui re
gis israel intende zc. Ubi tria notāda
Saluatoris inuocatio frequēdanda: inten
de. Inuocati p̄dictio memorāda: qui reḡ
et qui deducis. Inuocātis dispositio. p̄
randanda: israel z Joseph velut ouem. De p̄
mo ps. Intēde in adiutorū meū domine
deus salutis mee. De sc̄do: Hic est deus
deus noster in seclm et in seculū seculi ip̄e
reget nos in seclā. De tertio. Num. x. Do
minus p̄misit bona israel. Et Sach. x. Do
mū Joseph saluabo zc.

Aduiciamus zc.

Pro p̄mo. An caro fuerit nature diu
ne vnita mediāte ania. **S**ic. auto
ritate Damasc. Unitū est carnī verbū dī
p̄ mediū intellectū. **S**oluta media solū
tur extrema: q̄ si dicas Unitur carnī me
diante ania. facta separatiōe anie a carne
fiet separatio a deitate: q̄ falsum est: vt pa
tuit in morte ch̄i. Rūder Bonauē. in. ij.
dis. ij. Dupl̄ p̄currere p̄t mediū ad vni
onez aliquoz. **S**ecūm colligant̄ p̄ quod
extrema ligant̄ ad inuicē: sicut duo corpa
glutino. **E**t mediū p̄gruētie rōne cui? cō
gruū est aliq̄ vniri: sicut mlier nobilis me
diante congruētia habz q̄ sit sponsa regis
p̄mo mō non mediat anima in vnione
carnis ad verbū: quia immediat̄ z in
separabiliter verbū vnitur tam anime q̄
carni. s̄ bene sc̄do mō: q̄ p̄ueniēs nō erat
q̄ dei verbū acceperit corpus inanimatū
Hoc Bonauē. **P**ro fundamēto: vili
conditiōis est caro aia seclusa. **U**n̄ mat.
vindocinē. in Tob. **E**st caro vas luteūz
vas lamētabile: fenū aridulū: fragilis gle
bula: saccus olē. **A**ec est in corpe vita nō
si ab aia. **U**n̄ d̄t Arist. ij. de aia. q̄ aia est
cā cop̄is in tripl̄ci ḡne cause. s̄. formalis
efficiētis: z finalis. **Q**uerit q̄ An caro zc.
Dic r̄n. vt s̄. **E**t q̄ p̄clude q̄ p̄pter honoꝝ
ch̄i q̄ carnē assūp̄it z aiaz debem? sp̄ car
nē sub̄icere sp̄i q̄ fact? est ad imaginē dī
Nā vt Paul? d̄r: Qui ch̄i sunt carnē suā
am crucif̄: perūt eū v̄t̄ p̄cu. Gal. v. Audi
se carnales zc. **E**t v̄s em̄ verbo z exēplo.

Demnauit sensus carnales in subiectioz
spūs. Figura Josue. r. Gabaonite men
stetes pactū fecerūt cū filijs israel ne in
ficerent: sed fraude ppta Josue pdeina
uit eos ad portandū aquā z ligna cedēda
Gabaonite interpretantur valles mesficiae
seu pcliues iniquitatis. Et recte significāt
carnales sensus: q̄ spm̄ ad iniquitates z val
lem gehēne inclinare conant. Et volunt
pactū facere cū ratioe z volūtate. e mo
rificentur. Josue interpretatur saluatio
sive saluator: z est christus qui pdeina
uit eos ad aquas tribulationū portādas:
et labores suscipiēdos in seruitiū diuinūz
et obsequiū anime. Naz vt dicit Ambro.
lib. de offi. Incastrum ptra exteriores ini
micos bellum geritur si intra vrbis me
nia insidie habeatur. q. di. Si velim⁹ vin
cere mundū et diabolum pmo depmendi
sunt sensus corpales qui sunt spiritus pdi
tores.

Pro scdo. Supra in scda p̄sideratōe
pncipali p̄posuimus tria deducenda
Et ia dictū est de duobz p̄mis. Nāc ergo
dicendū de tertio q̄ est iniquitatis et vici
oruz inundatio: qm̄ vt dicit saluator Dat.
xxij. Abū dabit iniquitas: Luxus abundā
tie ad p̄ns est triplex cā p̄siderāda.

Prima dolenda charitatis infrigida
tio.

Scda fugienda sup̄p̄s dilectio
Tertia horreda sathane solutio.

Prima rē. Dat. xxij. Refrigescet cha
ritas n̄toz. Sic ei senescēte microcosmo
s. homie solet calor naturalis diminui: sic
maiori mdo senescēte charitas q̄ est calor
vite sp̄al̄ refrigescet z pene deficiet: At
eū Arist. q̄ seniu est frigidū z siccū z mo
ribundū. Et q̄ mundus senescens frigi
dus p̄ defectū charitatis: z siccus p̄ defectū
ctum deuotiōis: heu heu infrigidata ē cha
ritas in deū: qd̄ patz si p̄siderem⁹ q̄ inde
uote seruit deo: q̄ multiplici contemnit
et blasphemaf: de charitate p̄o p̄mi q̄n
cum ia frigit: clamāt nudi: clamāt fame
lic: clamant inedia moriētes: relegata est
misericordia a filijs hominū: clausa est ia
nua pietatis: cōtracta est largitas nisi illa
quē vanitati deseruit: Aruit fons cōpas
sionis. Et quid reuert nisi vt cito fiat iudi
cium sine misericōdia b̄n̄ q̄ nō fecerūt miseri

cordiam. Jaco. j. Satis nūc videm⁹ im
pletū illud Osee. iij. Nō est veritas: nō ē
misericōdia: nō est sciētia dei in terra. **S**ec
cunda est fugienda sup̄p̄s dilectio. de q̄
ij. Tim. ij. Scito qz in no. tēporibz instāt
t. pi. z erūt hoies seipos amātes. s. s. car
nem: q̄ amor p̄gratāf charitati. Et sicut
ex charitate omes p̄tutes pullulant: sic ex
inordinato amore sui oia mala Aug. xij.
de ciui. dei. Cū rates duas fecerūt amo
res duo: ciuitatē dei amor dei vsqz ad cō
temptruz sui. ciuitatē p̄o diaboli: amor sui
vsqz ad p̄temptrū dei. Vñ post illa verba
Erūt hoies seipos amātes: subdit ap̄ls:
Supbi: cupidī: elati: blasphemī: parētibz
nō obediētes: ingrati: scelesti: sine affecti
one: sine pace: criminatores: impatiētes:
inimītes: sine benignitate: p̄ditores: p̄
terui: tumidi: voluptatū amatores mag
q̄ dei. Vñ q̄s occulta cordiū videret: ocl
curreret certe gmina multa tāto forsitan
grauiora q̄nto secretiora. Sed hec rē nō
habeāt iudicē mortale: habebūt tamē iu
dicē summū p̄sentiax inspectōrē q̄ nihil
relinquet impunitū. Sed videam⁹ q̄ pal
lam sole vritur. Quia multi hodie im
pudētes peccāt fornicatores: adulteri: v
surarij: piuri: blasphemī: ebriosi: p̄cubina
rij publici rē. Et sicut ait Eypa. Cōsen
sere iura peccatis: aura iniurijs militāt: in
iurie p̄ turibus inducūtur. Abusue con
suetudines sancūtur: legem habentes si
ne lege viuūt: et sic legibz abutuntur. **D**ig
nes pauperē sup̄peditat: z potens opprī
mit impotentē: lupus deuorat agnum: et
accipiter passerem: in mare pyrāte p̄dant
in vhs insidiāf p̄dones: latrōes i n̄coibz:
fures i domibz: in vrbibz abūdāt seditiofi:
in curijs proditores: seu i inuicē discor
dā tium malicia: litigijs replent omnia: veri
tas odio habet z paul abijcit: iusticia per
uertitur: et regnat impietas: z rapacitas
cupiditasqz dominātur. Quid pla: Que
lingua posset exprimere q̄: qualia: et q̄nta
flagitia cōmittuntur: Quia em̄ vt dicitur
Eccl. viij. Eo q̄ nō cito p̄tra malos p̄fer
tur sentētia: absqz vllō timore filij p̄pe
trāt mala. Tertia est horreda sathane so
lutio z p̄tatis et relaxatio q̄ virtute dñice
passionis religata ē vt nō noceat q̄ntum
veller et q̄ntū añ solebat. Tūc autē o3 mo

Feria. III. post. II. dñicam

diſci ſolui modico tpe. Apoc. xx. z xij. dñ. De terre z mari: qz descendit ad vos dia bolus hñs iram magnā sciens qz modicū tempus habet. Et hoc fiet deo pmittente ad maiorē impioꝝ damnationē z maiorē honoꝝ purgationē. Nā tūc boni erūt optimi z mali pessimi. Un̄ p̄ hanc sathane solutionē erūt mirabiles z insolite tur batiōes: iter hoies. Tollez vicz par in ter ra: vdiqz plia mouebunt: ciuitas in ciuita tem: dom⁹ in domū: z psona in psonā ar/ mabit. Tūc implebit illō Hier. ix. Unus q̄sqz a primo suo se custodiat z in omni fratre suo nō habeat fiduciā: qz ois frat supplantās supplantabit: z ois amic⁹ fraudulenter incedet: z vir fratrē deridebit et veritatē nō loquet: docuerūt enī linguas suas loqui mendaciū. Certe iā ista hodie cōplentur. Peccatores forte vobis vī/ det q̄ dñs dormiat z nō curat punire de licta. Certe cū diu expectauerit tūc gra uis vindicabit. Exemplū. De⁹ diu ex/ pectauit iudeos postqz ch̄m occiderant (vt habet in scholastica z h̄clastica histo ria) per q̄ dragita annos. Sed ad vltimū impenitentes gladio p̄ccatoꝝ p̄didit z opprobrio sempiterno p̄ mundū disp̄os. Morate q̄d Greg. vi. Illos de⁹ graui⁹ dānat q̄s hic diu longanimiter portat.

Pro tertio. Audistis zc. Forte dicit: Ex q̄ tot z tanti declinant. Nōne erit nobis aliq̄ excusatio: Certe nō. Jura di/ cunt. Nō qd fiat s̄ qd fieri debeat cōside randū est. ff. de officio p̄s. l. Sed licet. Et xij. q. ij. Gloria epi. Et de cle. Cū causam si em sint mlti p̄ditores regni: in regno etiam mltis anis: qd p̄sserit alicui eo rū dep̄hensio multitudinē socia z cōsue/ tudinē allegare. Certe nihil. Expone no/ tando illud eccl̄. Ne pecces in multitu/ dine ciuitatis.

Feria. iij. post. ij. dñicā aduent⁹.

Abhiciamus

Abhiciamus zc. Lux in tenebris lucet z tenebre eam nō cōphenderūt. Jo. j. Abhiciamus zc. et induamur arma lucis. i. ch̄i qui est ip̄a lux q̄ in tenebris. id ē in munda tenebrosus lucet: z tenebre. i.

psecutores eccl̄ie eā nō cōphenderūt. In his autē verbis tria sunt notāda in ch̄o. Luminis excellentia. iō dñi lux.

Luminis refulgentia: in tenebris lucet Luminis efficacia: z tene. eā nō cōpre. De p̄mo et scdo. Jo. j. Erat lux p̄a q̄ illu minato o. ho. ve. in hūc mundū. De ter/ tio. Sap. vij. Sapientia nō vincit malicia Abhiciamus zc.

Pro p̄mo. An anima mediante aliq̄ habitu gratuito sit assūpra ap̄bo. sic. Aug⁹. xij. de tri. In rebus p̄ tps oz/ tis sūma est gr̄a q̄ deus in vnitare p̄sone nullis p̄cedentibz meritis hoim copulat. Cōtra si sic. Cū corpus nō sit illi⁹ gratie susceptibile q̄ nō cōturbabile Rūdet b. bon. in. ij. dñ. ij. Cū querit. zc. hoc p̄t dupli/ ter intelligi. Aut q̄ ille habit⁹ in illa vnio ne teneat rationē cōgruentie z sic concedi p̄t q̄ nō decet animā vniri s̄bo nisi sibi as similes habitu p̄fecte deiformitatis. Aut q̄ teneat rōnem cause z sic veritatē nō hz quā vnio q̄ est p̄ habitū infusus sic ē vnio cognitōis z amoris: respicit cōiter tres p̄ sonas. s̄bo. Pro sūdamēto. Nā rōalis ex natura sua est capax dei p̄ intellectu et volūtate. Jo poete etiā hortant nō appli care aiām reb⁹ infimis sed diuinis. Luca nus. Nūq̄ sit cura deoz sum. Et Aristo. p. ethi. Hō se oz trahere ad diuina z imoz/ talia q̄tū p̄t. Querit q̄. An ania sit deo ymbilis sine habitu medio. Dic rñ. Et q̄ cōclude q̄ vituperādi sūt pctōres miseri

q̄ post tantā gr̄am hūane nature factā nō verent pcti vilitatē in aiabz suis ponere in magnū dedec⁹ hois ch̄i p̄tra documen/ tū Leonis pape in ser. de na. dñi. Agno/ sce o hō ch̄iane dignitatē tuā z diuine cō soꝝ factus nature: noli in veterē pcti vilitate tuā degeneri z uersatōe redire. Audi te fornicatores: raptores. O q̄ miseri q̄ solatiōes sp̄uales respuūt q̄s facile repe/ rire possent diuine incarnationis mysteriū cōreplando z mūdanas p̄sūs z carnales solatiōes q̄rūt. Figura de filiis israel Nūeri. xj. Qui māna a deo datū fastidiebant z carnes cupiscebant. dedit autē eis dñs carnes s̄ in malū eoz: qz adhuc esce erāt in ore ip̄oz z eccesipoz dñi p̄cussit eos z ibi mortui sūt. Expro: verū certe man na celici est corp⁹ dñi in vtero virginis